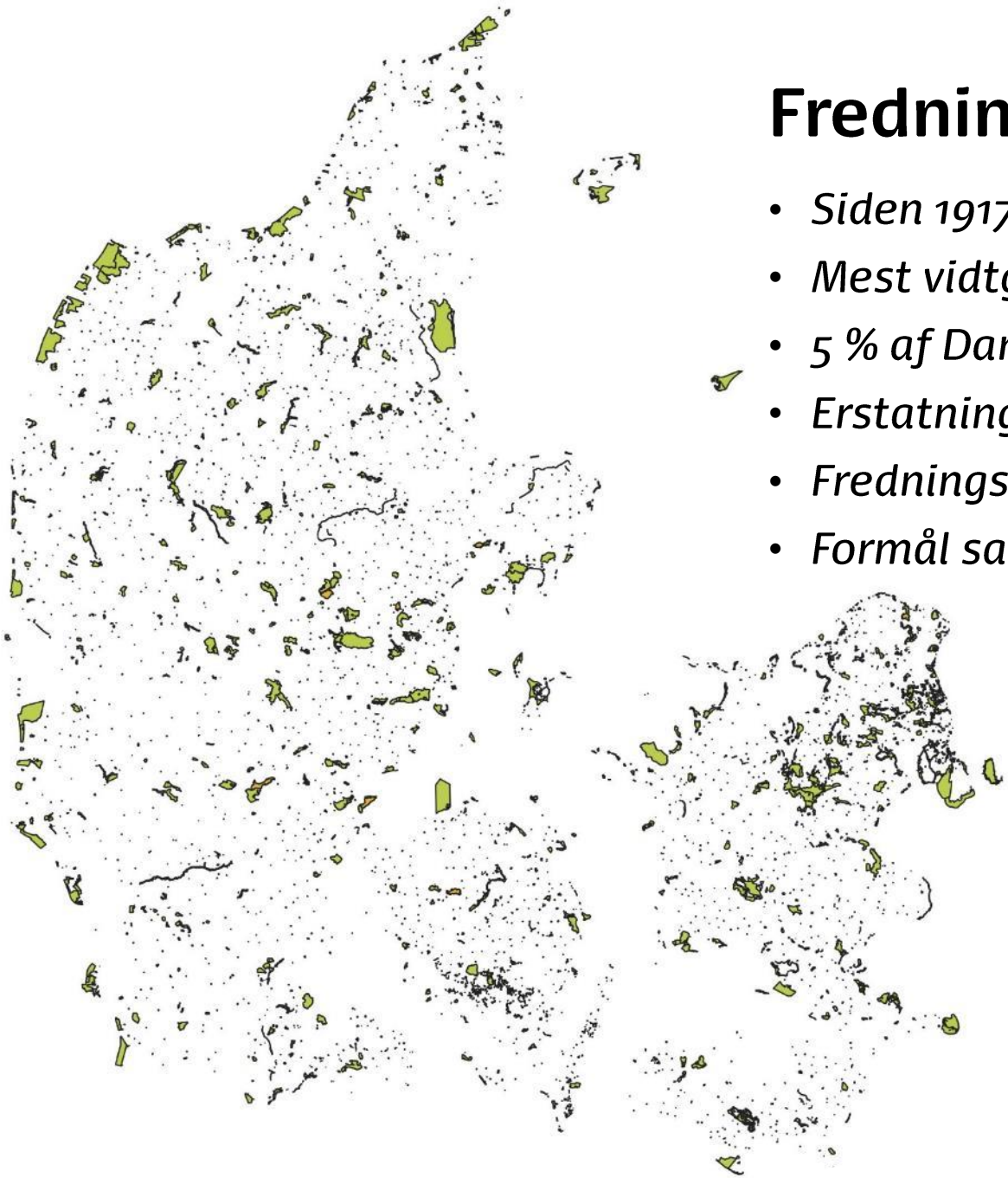

Fredninger

Fællesmøde d. 23. november 2019

Fredninger i Danmark

- *Siden 1917*
- *Mest vidtgående instrument til beskyttelse*
- *5 % af Danmarks areal*
- *Erstatning til lodsejere for begrænsning*
- *Fredningslovgivning er en del af naturbeskyttelsesloven*
- *Formål sammenfaldende med naturbeskyttelsesloven*

Naturbeskyttelseslovens formålsparagraf

Om os Nyheder Annoncer Publikationer Lovstof MiljøGIS Job Kontakt Internationalt English

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

Natur & Vand Friluftsliv Luft & Støj Erhverv Kerni Affald & Jord

Du er her: Forside > Natur & Vand > Natur > National naturbeskyttelse > Fredninger

Natur

- National naturbeskyttelse
- Naturpleje
- Beskyttede arter
- 3 beskyttede naturtyper
- Trafikramte dyr
- Fredninger
- Hvad er en fredning
- Myndighedens opgaver og roller på fredningsområdet
- Hvem er klagenstans i fredningssager
- Hvem følger op - pleje og tilsyn
- Find fredninger på kort
- Hvordan gennemføres en fredning
- Vejledninger, love mv.
- Bygge- og beskyttelseslinjer
- Naturpakken
- Invasive arter
- Hold af fugle i tangerskab
- Grønt Danmarkskort

Fredninger

Fredning af et stykke natur er en effektiv måde at beskytte dyr, planter, kulturspor og landskab på. Desuden kan en fredning være med til at sikre folk adgang til det fredede område.

Siden Naturfredningsloven trådte i kraft i 1917, har fredninger været et centralt værktøj i naturbeskyttelsen. I fredninger er det ældste og mest vidtgående instrument til beskyttelse af flora og fauna, landskaber, kulturspor, naturvidenskabelige og undervisningsmæssige værdier, og i dag er cirka fem procent af Danmarks landareal fredet.

Handlingsplan for fredning 2013

Formål

§ 1. Loven skal medvirke til at værne landets natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.

Stk. 2. Loven tilsigter særligt

- 1) at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter samt deres levesteder og de landskabelige, kulturhistoriske, naturvidenskabelige og undervisningsmæssige værdier,
- 2) at forbedre, genoprette eller tilvejebringe områder, der er af betydning for vilde dyr og planter og for landskabelige og kulturhistoriske interesser, og
- 3) at give befolkningen adgang til at færdes og opholde sig i naturen samt forbedre mulighederne for friluftslivet.

Stk. 3. Der skal ved lovens administration lægges vægt på den betydning, som et areal på grund af sin beliggenhed kan have for almenheden.

§ 2. Lovens beføjelser skal tillige anvendes med sigte på at bekæmpe sandflugt og forøge skovarealet samt på at genoprette vådområder og ådale, som skal medvirke til at forbedre vandmiljøet.

Ofte overset fokus – ex fra ministeriet

Siden Naturfredningsloven trådte i kraft i 1917, har fredninger været et centralt værktøj i naturbeskyttelsen. Fredninger er det ældste og mest vidtgående instrument til beskyttelse af flora og fauna, landskaber, kulturspor, naturvidenskabelige og undervisningsmæssige værdier, og i dag er cirka fem procent af Danmarks landareal fredet.

LIV.

Forslag til Lov

om

Naturfredning m. m.

(Fremsat i Folketinget den 17. Januar 1916 af Justitsminister *Zahle*.)

§ 1.

For København, Frederiksberg, hver Købstad og hver Amtsrådskreds udnævnes af Justitsministeren en Fredningskommissær, hvis Opgave er at sørge for Fredning af, uhindret Adgang til eller Udsigt over saadanne i vedkommende By eller Amtsrådskreds liggende Steder eller Bygninger, som det af landskabelige, naturhistoriske, historiske, kunstneriske eller arkitektoniske Hensyn eller af Hensyn til Befolkningens Friluftsliv er af væsentlig Betydning for Almenheden at bevare, have Adgang til eller Udsigt over.

Fredningskommissæren udnævnes for 4 Aar ad Gangen. Endvidere udnævner Justitsministeren, ligeledes for 4 Aar ad Gangen, en Suppleant, der kan fungere i Fredningskommissærens Sted, som

Friluftsrådet og fredninger

- *Generelt positivt!*
- *Ofte etablering af nye stier og mere adgang!*
 - *Større tilgængelighed på private arealer*
- *OBS på formuleringer om adgangsbegrænsninger!*
 - *Kan være okay – hvis velbegrundet!*
- *Fredningsbestemmelser fortolket bogstaveligt af fredningsnævn mm.*
 - *Både nye og gamle fredninger*
- *Mange adgangsbegrænsninger i de senere år – Hvorfor?*

Eksempel 1: Esrum Sø - fredningsforslag

- *Baggrund: Samle flere gamle fredninger og inkludere et nyt område så der bl.a. kan etableres sti rundt om Esrum Sø.*
- *2006: Ekspropriation sag falder pga. teknikalitet.*
- *2007: Naturstyrelse og kommuner kan ikke blive enige om stien.*
- *2017: En del af fingerplanen og kommuneplanerne*
- *DN foreslår i fredningen en stille sti*

§ 8 Offentlighedens adgang

Senest 3 år efter fredningens gennemførelse skal de på fredningskortet angivne nye stier etableres på plejemyndighedens foranledning. De nye stier skal anlægges med et forløb som angivet på fredningskortet. Den nøjagtige linjeføring fastlægges af plejemyndigheden og der skal gives lodsejeren mulighed for at udtale sig om placeringen.

Stk. 2. Færdsel på de nye stier er kun tilladt til fods. Offentlighedens adgangs- og opholdsret på de øvrige offentlige og private fællesveje, stier samt offentlige og private arealer i området følger af de almindelige bestemmelser i gældende love. Eksisterende veje og stier er således åbne for offentlighedens færdsel til fods eller på cykel, jf. naturbeskyttelseslovens kap. 4.

Stk. 3. De nye stier skal anlægges som rekreative stier, tilpasset natur og landskab. Stierne skal, så vidt muligt, anlægges med fast bund i op til 2 meters bredde. Plejemyndigheden skal etablere de nødvendige spange og broer til at sikre sammenhæng i stisystemet.

Stk. 4. Fredningen er ikke til hinder for, at den rekreative sti omkring Esrum Sø, på plejemyndighedens foranstaltning, kan udvides til også at være egnet til cykling.

Stk. 5. Plejemyndigheden kan opsætte foranstaltninger som chikaner/bomme eller klaplåger til regulering af færdsel på stien.

Stk. 6. Rideing er ikke tilladt på stien. Fredningen er ikke til hinder for at der etableres et

Eksempel 2: Vejle Ådal - fredningsforslag

- *Baggrund: Fredning for at undgå hæervejsmotorvej – og bevare flot ådal!*
- *DN foreslår standard adgangsbestemmelser.*
- *Lodsejere er utilfredse og fredningsnævn ændrer i adgangsbestemmelser*

§ 7 Offentlighedens adgang

Offentlighedens adgangs- og opholdsret i området følger af de almindelige bestemmelser i gældende love. Eksisterende veje og stier, der er anlagt på arealer, som ejes af staten eller kommunen, er således åbne for offentlighedens færdsel til fods og cykel, jf. naturbeskyttelseslovens § 26. **Færdsel ad trampestier, der er etableret over arealer i privat eje, må alene ske til fods. Cykler, mountainbikes, knallerter, scootere og lignende køretøjer må alene færdes ad offentlige veje og befæstede stier, anlagt på arealer, som tilhører staten og kommunen.** Vejle kommune skal som tilsynsmyndighed opsætte informationstavler om offentlighedens færdsel i fredningsområdet.

Eksempel 3: Hammer Bakker – fredning 2015

Formål:

5. at udvikle områdets rekreative værdier,

6. at sikre og forbedre offentlighedens adgang,

§ 7. Offentlighedens adgang.

1. Færdsel til fods og på cykel er tilladt på eksisterende stier og veje. **Sporten mountainbiking må dog alene finde sted på de dertil afmærkede ruter.**
2. Færdsel til fods uden for veje og stier er tilladt, dog ikke på de i dag privatejede arealer (matrikelnumrene 9ap, og 2pq, Vodskov by, Hammer), hvor naturbeskyttelseslovens almindelige bestemmelser om offentlighedens adgang gælder.
3. Eksisterende stier og markveje må ikke nedlægges. Plejemyndigheden kan i en plejeplan fastlægge yderligere rekreative stier i området. På private arealer skal dette ske efter aftale med lodsejeren.
4. Plejemyndigheden kan, af hensyn til bevarelsen af plante- og dyrelivet, fastsætte regler for begrænsning af offentlighedens færdsel i området.

Eksempel 4: Præstesø, Laanshøj og del af Søndersø

Søndersø er ejet af Furesø Kommune, og kommunen har vedtaget et regelsæt, som fastlægger anvendelsen af søen. Søen er inddelt i to zoner – en aktiv zone i søens østlige del, hvor det er tilladt at fiske fra båd, at svømme og færdes hele året, samt en stillezone i søens vestlige del, hvor den eneste tilladte aktivitet er fiskeri fra båd, der kun må foregå en del af året af hensyn til fuglelivet. Det er ikke tilladt at ro i kano eller kajak på søen. Den nye fredningsgrænse er lagt, således at hele stillezonen er omfattet af fredningen, og fredningen vil derfor medvirke til at sikre en fortsat uforstyrret søflade til gavn for de mange arter af fugle, som raster, yngler og søger føde i og ved søen.

§ 6 Bestemmelser for vestlige del af Søndersø

For Søndersø gælder de til enhver tid af Furesø Kommune vedtagne ordensbestemmelser for søen. Den del af søen, som er omfattet af fredningen, skal, uanset ordensbestemmelserne, fortsat fastholdes som en stillezone.

Stk. 2 Kano- og kajaksejlad er ikke tilladt inden for fredningen.

§ 7 Offentlighedens adgang

Offentlighedens adgangs- og opholdsret i området følger af de almindelige bestemmelser i gældende love.

Stk. 2 Området skal således holdes åbent og tilgængeligt for offentligheden. Dette omfatter også arealer, som er hegnede af hensyn til græssende dyr. Offentligheden har dog ikke adgang til de dele af matr.nr. 13^b, 13^c og 13ⁱ Kr. Værløse By, der er hegnede af hensyn til græssende dyr.

Stk. 3 Plejemyndigheden kan af hensyn til bevarelsen af plante- og dyrelivet fastsætte regler for begrænsning af offentlighedens færdsel i området.

Standard adgang Formulering

- *Ex. Fra Keldsø-området (Gribskov & Helsingør Kommune)*

§ 7 Offentlighedens adgang

Offentlighedens adgangs- og opholdsret i området følger af de almindelige bestemmelser i gældende lov, og eksisterende veje og stier er således åbne for offentlighedens færdsel til fods eller cykel, jf. naturbeskyttelseslovens § 26.

Stk. 2. Eksisterende stier som vist på fredningskortet, må ikke nedlægges. Fredningsnævnet kan godkende, at stiers, vejes og markvejes nuværende tracé ændres, såfremt den samlede stiforbindelse gennem landskabet ikke afbrydes, og offentlighedens mulighed for at opleve det fredede område ikke forringes.

Stk. 3. Senest 1 år efter fredningens gennemførelse skal de på fredningskortet angivne nye stier etableres på plejemyndighedens foranledning.

Hvad skal vi være opmærksomme på fremadrettet?

- *DN vil i fremtiden være bedre til at begrunde hvorfor, hvis der er adgangsbegrænsninger!*
 - *Vi er nødt til at tjekke det efter!*
- *Tjek webmail!*
- *Gør os til part i fredningssager – deltag!*
 - *Tag kontakt med DN lokalt*
- *Særlige opmærksomhedspunkter:*
 - *Friluftsliv en del af fredningsformål*
 - *Skeptisk til forringelser i adgang jf. Naturbeskyttelsesloven mm.*
 - *Sammenhæng med øvrig lovgivning*
 - *Er der ”handlet” med adgang?*
- *Afgørelser på dispensationssager kan blive afgørende.*
 - *Store fejlprocenter!*
- *Sekretariatet hjælper!*